

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 17 ΜΑΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Περίληψη

Ο ομιλητής αναφέρεται στη σχέση των παιδιών με τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας και πληροφόρησης. Αρχικά διαπιστώνεται η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των παιδιών στην ομώνυμη Σύμβαση. Η Unicef διασφαλίζει το δικαίωμά τους στην ενημέρωση με κάθε μέσο και συνακόλουθα στον πολιτισμό, την επικοινωνία και την ψυχαγωγία, σε μία εποχή που η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και του διαδικτύου αφορά την πλειοψηφία των νέων τόσο στην Ε.Ε. όσο και στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η πρόσβαση των παιδιών στον κυβερνοχώρο αποφέρει ευεργετικά αποτελέσματα, εγκυμονεί όμως και κινδύνους, ιδιαίτερα εξοικείωσης ή έκθεσής τους στη βία κάθε μορφής και καταστρατήγησης της ιδιωτικότητας. Ως άμυνα προτείνεται, επιλογικά, η πρόληψη μέσω της ενημέρωσης και ενεργοποίησης των παιδιών, η επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις ηλεκτρονικού εγκλήματος και η επιμόρφωση γονέων και εκπαιδευτικών.

B.1.

- α) Λάθος
- β) Σωστό
- γ) Λάθος
- δ) Σωστό
- ε) Λάθος

B.2.α) Θεματική περίοδος: «Μπορούμε να θωρακίσουμε... κυβερνοχώρο.»

Σχόλια – λεπτομέρειες: «Συγκεκριμένα,... περιβάλλον.»

Κατακλείδα: -

B.2.β) Ο ομιλητής χρησιμοποιεί επίκληση στη λογική με τεκμήρια. Συγκεκριμένα παραθέτει στατιστικά στοιχεία όπως προκύπτουν από μία έκθεση της Unicef («Σε έκθεση της Unicef... δικτύωσης»). Επίσης χρησιμοποιεί επίκληση στη λογική με τεκμήρια αποτελέσματα έρευνας («σύμφωνα με έρευνα του Εργαστηρίου... ίντερνετ.»)

Σημείωση: επειδή στην εκφώνηση ζητούνται δύο τρόποι πειθούς, μπορεί εναλλακτικά η έκθεση της Unicef να θεωρηθεί επίκληση στην αυθεντία. (Θεωρούμε ότι η εκφώνηση ήταν άστοχη· ζητήθηκαν δύο τρόποι αντί για δύο μέσα πειθούς.)

B.3. συμφωνούν: διαφωνούν

δικαίωμα: υποχρέωση, χρέος, ευθύνη

χρήσιμο: άχρηστο, ανώφελο

αυστηρή: επιεική, ελαστική

αποτελεσματική: αναποτελεσματική

B.4.α) Εκφράσεις με μεταφορική σημασία:

«δίνει φωνή στα παιδιά» (2^η παράγραφος)

«αυτά καταλαμβάνουν ολοένα και μεγαλύτερο χώρο στην επικοινωνία των παιδιών» (2^η παράγραφος)

«Μπορούμε να «θωρακίσουμε» τα παιδιά με συγκεκριμένες στρατηγικές...» (5^η παράγραφος) κ.α.

B.4.β) Παθητική σύνταξη: Τα παιδιά μπορούν να «θωρακιστούν» (από εμάς) με συγκεκριμένες στρατηγικές για την πρόληψη...

Γ. Παραγωγή λόγου

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία (απαιτείται προσφώνηση και αποφώνηση)

Z1: Κίνδυνοι για την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο

[Οι κίνδυνοι από τη χρήση του διαδικτύου δεν οφείλονται στο ίδιο το μέσο αλλά στην κακή χρήση που κάνει το άτομο.]

- Προσβολή της ιδιωτικότητας: η πρόσβαση και διαχείριση πληροφοριών που αφορούν την ιδιωτική ζωή του ατόμου είναι εύκολη, ενώ ακόμα και συστήματα υψηλής ασφάλειας είναι δυνατό να παραβιαστούν.
- Η απουσία επαρκούς ρυθμιστικού-νομικού πλαισίου και η δυσχέρεια ελέγχου του πληροφοριακού και γνωστικού υλικού που διακινείται στο διαδίκτυο έχει ως αποτέλεσμα το μέσο αυτό να προσφέρεται για πολιτική προπαγάνδα και ακραίες ιδεολογικά απόψεις (π.χ. νεοναζιστικές), για προβολή πορνογραφικού υλικού ή μεθόδων και ιδεολογημάτων που εκπορεύονται από το οργανωμένο έγκλημα.
- Εκχωρούνται οικειοθελώς προσωπικά μας δεδομένα που όμως μπορούν να πέσουν στα χέρια τρίτων.
- Δεν υπάρχει καμία εξασφάλιση για την αλήθεια των στοιχείων που προβάλλει ο κάθε χρήστης. «Αθώοι έφηβοι» αποκαλύπτεται ότι είναι ψυχοπαθείς, παιδόφιλοι, βιαστές και εγκληματίες.
- Τελευταία σημειώνονται επαναλαμβανόμενα περιστατικά κυβερνο-εκφοβισμού (cyber-bullying). Αναρτώνται προσβλητικά μηνύματα και φωτογραφίες που μπορούν να πλήξουν ανεπανόρθωτα τον ψυχισμό του εφήβου, μέσα από το δημόσιο διασυρμό – διαπόμπευση.

- Αθώα σχόλια στο πλαίσιο της φιλικής συζήτησης έχουν διαβαστεί από τρίτους, οδηγώντας τους χρήστες σε προβλήματα όπως τιμωρία από το διευθυντή του σχολείου ή ενδοοικογενειακές ρήξεις.
- Η έντονη χρήση των διαδικτυακών κοινωνικών μέσων, σύμφωνα με τους ψυχολόγους, δημιουργεί ένα είδος πίεσης και άγχους στους νέους, αφού θα πρέπει να είναι συνεχώς συνδεδεμένοι ώστε να ακολουθούν τις δικτυακές «παρέες» τους.
- Με την αντικατάσταση της πραγματικής ζωής με την εικονική πραγματικότητα προκαλείται μια έμμονη ιδέα που επιταχύνει το φαύλο κύκλο της κατάθλιψης.

Z2: Τρόποι προστασίας των νέων

Η ευθύνη του χρήστη -ατόμου

- Συνετή αντιμετώπιση της τεχνολογίας με αίσθηση του μέτρου, χωρίς υπερβολή και υπερεκτίμηση της αξίας της στη ζωή του ανθρώπου.
- Αξιολόγηση και αξιοποίηση των πληροφοριών, ώστε να αποτελούν μέσο διεύρυνσης της προσωπικότητας του ατόμου και όχι χειραγώγησής της.

Η ευθύνη της οικογένειας

- Ενθάρρυνση των νέων για την ενασχόλησή τους με τον κόσμο της τεχνολογίας χωρίς υπερβολές.
- Φροντίδα για την κοινωνική ζωή του νέου και διεύρυνση των ενδιαφερόντων του.
- Έλεγχος της πρόσβασης των ανηλίκων στο διαδίκτυο και προστασία από ηλεκτρονικές σελίδες με επικίνδυνο για τα παιδιά περιεχόμενο.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης

- Εξοικείωση των νέων με τη νέα τεχνολογία, τις δυνατότητες και τους κινδύνους που συνεπάγεται.
- Καλλιέργεια της απαραίτητης φιλοσοφίας με την παροχή παιδείας που θέτει ως κέντρο τον άνθρωπο και όχι την τεχνολογική και οικονομική ανάπτυξη.
- Ανάπτυξη της ικανότητας αξιολόγησης των πληροφοριών, διασταύρωσης και επιλογής με βάση την αξιοπιστία της πηγής, τη σοβαρότητα, την αισθητική του δικτυακού τόπου, το ύφος, τη γλώσσα κ.λπ.
- Προσεκτική μελέτη και υπεύθυνος προγραμματισμός για την εισαγωγή της πληροφορικής στη διδασκαλία (κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, κατάρτιση των εκπαιδευτικών, συνδυασμός με τις παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας, πειραματική εφαρμογή, έλεγχος των αποτελεσμάτων κ.λπ.). Ωστόσο, κανένας ηλεκτρονικός υπολογιστής δεν μπορεί να αντικαταστήσει το δάσκαλο και την αμεσότητα της σχέσης εκπαιδευτικού και μαθητή.

Η ευθύνη της πολιτείας

- Υιοθέτηση κατάλληλης νομοθεσίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος στο διαδίκτυο και ιδιαίτερα για την προστασία των ανηλίκων από ιστοσελίδες με περιεχόμενο επιβλαβές.
- Συνεργασία των κρατών και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών αστυνόμευσης, ώστε να μπορούν αποτελεσματικά να εξαλείψουν το οργανωμένο ηλεκτρονικό έγκλημα.

- Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση του κόσμου της πληροφορικής (εταιρίες, οργανισμοί, κρατικοί φορείς) για το ζήτημα της ασφάλειας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.
- Δημιουργία εξελιγμένων προγραμμάτων προστασίας του χρήστη, αντιμετώπισης επικίνδυνων ιών, προστασίας των συναλλαγών κ.λπ.
- Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη διασφάλιση της πνευματικής ιδιοκτησίας.

ΠΥΡΗΝΑΣ

www.pyr.gr